

Souborné zkoušky z modulů

Student **jednooborové** české filologie je povinen absolvovat v průběhu studia celkem **tři** souborné zkoušky (KBH/SZK1, SZK2, SZK3) z modulů podle vlastního výběru, student **dvouoborové** české filologie **jednu** soubornou zkoušku (KBH/SZK). Povinnost splnit zkoušky není vázána na konkrétní ročník ani semestr, podmínkou pro přistoupení k souborným zkouškám je však úspěšné absolvování všech předmětů předepsaných pro příslušný modul. **Před zahájením zkouškového období uchazeč oznámí garantovi modulu, že má zájem zkoušku vykonat!** Opatření slouží k zajištění dostatečného počtu termínů.

Náležitosti souborné zkoušky v rámci jednotlivých modulů jsou formulovány zde:

Modul Starší česká literatura

(garantka Mgr. Jana Vraiová, Ph.D.)

Zkouška z modulu je komisionální. Než student předstoupí před komisi, musí úspěšně absolvovat písemnou atestaci z předmětu Myšlení o literatuře 19. století. Souborná zkouška proběhne ústní formou. Student u zkoušky zodpoví dvě otázky z níže uvedených. Ke zkoušce je třeba předložit seznam primární i sekundární literatury z oblasti modulových předmětů.

- 1) Koncepty básnictví a umění v době antiky
- 2) Středověké a renesanční poetiky
- 3) Myšlení o literatuře v době francouzského klasicismu a romantismu
- 4) Myšlení o literatuře v době německého osvícenství, přínos Kantovy Kritiky soudnosti pro literárněteoretické uvažování
- 5) Diferenciace myšlení o literatuře v 19. století (směry, představitelé, základní problémy)
- 6) Počátky literárněhistorického myšlení v českém prostředí (Balbín, Dobrovský, Jungmann..)
- 7) Pozitivismus a marxismus a jeho přístupy k bádání o starší české literatuře
- 8) Spor o Kristiánovu legendu jako obraz vývoje českého lit. histor. bádání
- 9) Genologické hledisko výzkumu starší české literatury, jeho vývoj a současné přístupy
- 10) Dějiny mentalit, každodennost, přístupy kulturní antropologie a jejich přínos pro zkoumání starší české literatury

- 11) Proměny funkčních modelů literatury v české literatuře devatenáctého století (na příkladu romantismu)
- 12) Konstituování termínu *biedermeier* v české literární historii
- 13) Genderové čtení české literatury 19. století
- 14) Problematika klasicismu a preromantismu v české literatuře 19. století
- 15) Konstituování realismu a jeho modernistická destrukce
- 16) Národní filologie a komparatistika - dva modely pořádání literární historie
- 17) Základní komparatistické pojmy a jejich užití v konceptech A. Grrobinou Hoffmanové a C. Guiliéna
- 18) Česká recepce Byronovy poezie
- 19) Česko německé literární vztahy v českém obrození
- 20) Evropská literatura a malířství v tvorbě českého parnasismu

Modul Novější česká literatura

(garant: prof. PhDr. Lubomír Machala, CSc.)

Zkouška z modulu je komisionální. Než student předstoupí před komisi, musí úspěšně absolvovat písemnou atestaci z předmětu Myšlení o literatuře 20. století. Souborná zkouška proběhne ústní formou. Student u zkoušky dostane dvě otázky z níže uvedených, jednu si vylosuje a druhou mu zadá komise jako otázku doplňkovou. Ke zkoušce je třeba předložit seznam primární i sekundární literatury z oblasti modulových předmětů.

- 1) Moderní román – charakteristické rysy a vývojové dominanty ve světové a české literatuře
- 2) Historický román a jeho vývojové podoby v české literatuře 20. století
- 3) Český psychologický román ve dvacátém století – významná díla a jejich specifické rysy
- 4) Čapkovo myšlení o literatuře jako pokus o formulaci estetiky a funkce prozaického díla
- 5) Jedličkovo přemýšlení o literatuře jako součást dobového literárního kontextu - základní charakteristika a kritická reflexe
- 6) Bohumil Hrabal a Milan Kundera – srovnání poetiky dvou autorských typů
- 7) Románová teorie Daniely Hodrové
- 8) Próza Michala Ajvaze jako součást jeho filozoficko-estetického hledání kompromisu mezi ontologickou a sémiotickou estetikou literárního díla
- 9) Kunderova teorie románu

- 10) Představení a kritická reflexe libovolně zvolené teorie románu z prostředí světového teoretického myšlení vzniklé v druhé polovině 20. století
- 11) Experiment a jeho podoby v literatuře moderny
- 12) Experiment v české avantgardě
- 13) Formy využití výrazových prostředků pop kultury ve vysokém umění
- 14) Surrealistický experiment a jeho teoretické ukotvení
- 15) Experiment jako reakce na oficiální umění totality
- 16) Francouzský nový román v českém kontextu
- 17) Podoby experimentu s deníkovou a memoárovou formou
- 18) Experiment jako součást postmoderní situace v literatuře
- 19) Konkrétní a vizuální poezie
- 20) Příběh jako východisko experimentu
- 21) Moderna a avantgarda – pojmové vymezení a charakteristika
- 22) Pojetí uměleckého díla u příslušníků generace české moderny
- 23) Pojetí uměleckého díla u příslušníků „buřičské“ generace
- 24) Pojetí uměleckého díla v prostředí předválečné moderny
- 25) Paralely a diference mezi první a druhou modernou
- 26) Projevy avantgardních směrů v české literatuře
- 27) Umělecké programy avantgardních sdružení v meziválečném období
- 28) Postmoderna – pojmové vymezení a charakteristika
- 29) Charakteristické rysy a výrazové prostředky postmoderního textu
- 30) Příčiny, význam a důsledky postmoderní nedůvěry k velkému příběhu a k dějinám

Modul editorský

(garant Mgr. Vladimír Polách, Ph.D., M.Phil.)

Zkouška z editorského modulu je komisionální. Student si u zkoušky vylosuje dvě otázky z níže uvedených. Ke zkoušce je nutno přinést seznam přečtené odborné literatury (minimum je 25 titulů – knižních či relevantních časopiseckých studií/komentářů/doslovů atp.).

Okruhy platné pro studenty, kteří modul (určující je textologie a editologie) absolvovali před ak. rokem 2015/2016):

- 1) Formální vývoj knihy
- 2) Vývoj knižního písma (latinky)

- 3) Proměny knižního trhu
- 4) Elektronické publikování, elektronická kniha
- 5) Vývoj čtenářské kultury
- 6) Akt textace: od rukopisu ke knize. Problematika „rukopisu“
- 7) Modely zprostředkování. Estetické normy a hodnoty v textaci
- 8) Typy edic. Čtenářské, vědecké a hybridní edice
- 9) Teoretické reflexe v textologii I. G. Thomas Tanselle. Oldřich Králík. Alexandr Stich
- 10) Teoretické reflexe v textologii II. Strukturální přístup v textologii. Genetická kritika
- 11) Samizdatové edice, jejich funkce, podoba, způsoby šíření, vliv na vývoj literatury
- 12) Literární antologie v české literatuře 20. století, principy jejich tvorby, jejich podoba, funkce a vliv na utváření literární historie
- 13) Vybrané spisy a výběry z díla, principy jejich tvorby, možné podoby a funkce
- 14) Sebrané spisy, zásady jejich sestavování, možné podoby a funkce
- 15) Slovníky spisovatelů a literárních děl, jejich možné podoby, zásady jejich sestavování, tvorba hesel a jejich strukturace
- 16) Mediální studia a média: koncepty, přístupy, možnosti zkoumání, postavení mediálních studií v kontextu jiných oborů a věd
- 17) Masová média vs nová média: koncepty, změny, typologie médií, chápání publika
- 18) Torontská mediální škola: zástupci, koncepty, dědictví, technologický determinismus
- 19) Frankfurtská škola (vč. J. Habermase); Debord, Baudrillard a hyperrealita
- 20) Birminghamská škola a CCCS: zástupci, koncepce, trendy zkoumání, změny v chápání

Okruhy platné pro studenty, kteří do modulu (určující je textologie a editologie) nastoupili od ZS 2015/2016:

1. Vývoj čtenářské kultury v 19. - 21. století
2. Formální vývoj knihy od středověku do 19. století
3. Proměny knižního trhu v 19. - 21. století
4. Elektronické publikování, elektronická kniha
5. Vývoj čtenářské kultury
6. Utváření textu a jeho "nosič". Působení média na tvůrčí proces.
7. Cenzura, autocenzura v textovém procesu. Redaktor a jeho úloha při "aktu zveřejnění".
8. Estetické normy a hodnoty v textaci. Autorova péče o "dílo". Verze a varianty v textologickém zkoumání.

9. Typy edic. Čtenářské, vědecké a hybridní edice.
10. Textologova práce s literárními prameny v teoretických reflexích (strukturální textologie, genetická kritika aj.).
11. Ediční příprava literárního dokumentu. Speciální prameny a jejich editace.
12. Reprodukce textu, transliterace, transkripce. Faksimile, diplomatické vydání, čtenářské vydání a ediční zpráva.
13. Spisy, vybrané spisy, autorovo dílo, výběry z díla - pojmové rozlišení. Zásady sestavování, možné podoby a funkce.
14. Antologie v české literatuře 20. století, principy jejich tvorby, jejich podoba, funkce a vliv na utváření literární historie.
15. Problematika samizdatových edic. Jejich funkce, podoba, způsoby šíření. Ediční problémy se samizdatem související.
16. Mediální studia a média: koncepty, přístupy, možnosti zkoumání, postavení mediálních studií v kontextu jiných oborů a věd
17. Masová média vs nová média: koncepty, změny, typologie médií, chápání publika
18. Torontská mediální škola: zástupci, koncepty, dědictví, technologický determinismus
19. Frankfurská škola (vč. J. Habermase); Debord, Baudrillard a hyperrealita
20. Birminghamská škola a CCCS: zástupci, koncepce, trendy zkoumání, změny v chápání

Modul Interdisciplinární přesahy lingvistiky

(garant PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.)

Absolvent modulu Interdisciplinární přesahy lingvistiky bude při závěrečné zkoušce prezentovat písemnou práci, v níž bude shromážděn a v interdisciplinárních souvislostech (průběžně konzultovaných s jednotlivými vyučujícími) analyzován adekvátní a dostatečně rozsáhlý jazykový materiál. V navazující diskusi bude ověřena studentova schopnost reagovat jednak na otázky, vycházející přímo z tematiky práce, jednak na doplňující otázky, které zvolenou tematiku zasadí do širšího kontextu humanitních věd.

Témata k závěrečné zkoušce z modulu Interdisciplinární přesahy lingvistiky:

Charakteristika distinkce fyzický a sémiotický

Koncept dvojí artikulace jakožto sémiotické univerzálie

Arbitrárnost znaku jakožto ekonomizační faktor sémiotického systému

Výraz, obsah, substance a forma v popisu sémiotických aktů
Struktura samostatně nedenotujících sémiotických systémů
Projevy tzv. nulového znaku v gramatických plánech a v kódech bez dvojí artikulace
Koncept diagramatičnosti v reprezentativních typologiích znaku
Sémiotická východiska mluvnic češtiny
Sémantický a pragmatický komponent gramatik konstruovaných ze sémantického východiska
Sémiotická charakteristika tzv. von Neumannovy sondy a její sémiotické implikace
Systémové a nesystémové ekonomizační dispozice znakových sad
Koncept purportu a koncept umweltu v současné sémiotice
Pragmalingvistika a sociopragmatika – významy přesahující verbální sdělení
Užívání jazyka jako společensky a kulturně podmíněný způsob jednání (zdvořilost, nezdvornost a odpovídající strategie)
Mluvní akty a komunikační funkce
Zasazení komunikace do komunikačního rámce, deixis, reference a prostředky jejich vyjádření
Konverzační maximy, implikatury a jejich funkce v komunikaci
Jazyk a hodnoty: proměny postojů k češtině v 20.–21. stol., klíčové dějinné faktory Jazyková politika a plánování: instituce a jazyk, spisovný jazyk jako politikum Jazyk a sociální (sebe)identifikace: specifika češtiny a její proměny, aspekty profesní
Jazyk a pohlaví: genderová vs. feministická lingvistika, gender a komunikační strategie Jazyk a věk: komunikace mezi generacemi, regresivnost vs. progresivnost

Modul Čeština v diachronním a slavistickém kontextu

(garant doc. Mgr. Miroslav Vepřek, Ph.D.)

Student vypracuje písemnou práci na zvolené téma vycházející z náplně jedné či více dílčích disciplín modulu. V této práci bude aplikovat samostatný výzkum a schopnost kritického zhodnocení názorů, případně také uplatnění naučené metodologie na analýzu textových pramenů. Samotná zkouška bude poté probíhat formou ústní rozpravy nad předloženou prací a diskuse nad otázkami, které z tématu práce vycházejí a souvisejí s ním.

Návrh témat písemných prací (jsou formulována obecněji):

Reflexe jazykového vývoje ve spisovném jazyce

Podoby českého pravopisu a hláskové změny

Jinoslovanské vlivy v českém jazyce

Metodologie popisu jazykových změn (na konkrétních příkladech)

Komparativní analýza vybraných jevů ve slovanských jazycích

Sporné otázky jazykové kultury z diachronního pohledu

Lingvistická paleontologie

Analýza paralelních textů z různých slovanských jazyků

Etymologické výklady v komparaci různých autorů a etymologických metod

Vnitrojazykové versus mimojazykové příčiny jazykových změn

Staroslověnské, církevněslovanské a staročeské památky jako zdroj poznání vývoje jazyka

Nářeční jevy v češtině jako výsledek historického vývoje jazyka

Diferenciace jazyka – vznik dialektů, nebo samostatných jazyků?

Jazykové změny psychologické povahy – tabu, lidová etymologie apod.